

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Indledning

Lovforslaget har til formål at revidere lov om Folketingets Ombudsmand (ombudsmandsloven) på enkelte punkter og er udarbejdet i samarbejde med Folketingets Ombudsmand. Lovforslaget fremsættes af Folketingets Præsidium efter indstilling fra Retsudvalget.

Formålet med lovforslaget er bl.a. at gennemføre en ændring af reglerne om Folketingets ombudsmands pension. Efter de gældende regler optjener ombudsmanden ikke pension efter det 8. år, hvor vedkommende fungerer som ombudsmand. Det kan virke mindre rimeligt især for ombudsmænd, der genvælges af Folketinget over lange perioder. På den baggrund har Folketingets Præsidium besluttet at foreslå loven ændret, så den fulde funktionstid som ombudsmand kan medregnes ved beregning af pensionen.

Lovforslaget indeholder herudover flere andre ændringer af ombudsmandsloven. Disse ændringer er foranlediget af drøftelser mellem Retsudvalget og Folketingets Ombudsmand.

Folketingets Ombudsmand er i oktober 2007 blevet udpeget som national forebyggende mekanisme efter den valgfri protokol til FN-konventionen om tortur og anden grusom, umenneskelig eller nedværdigende behandling eller straf. Det foreslås på den baggrund, at det af bestemmelsen i ombudsmandslovens § 7, stk. 1, kommer til at fremgå, at Ombudsmandens virksomhed også omfatter frihedsberøvedes forhold på private institutioner m.v., hvor frihedsberøvelsen enten er sket i medfør af en afgørelse truffet af en offentlig myndighed, på opfordring af en offentlig myndighed eller med samtykke eller indvilligelse fra en offentlig myndighed. I den forbindelse foreslås det at indføre hjemmel til, at Ombudsmanden uden retskendelse har adgang til at inspicere institutionerne m.v.

Endvidere foreslås det at udvide Ombudsmandens kompetence i forhold til halvoffentlige og private selvejende institutioner, idet det foreslås, at Ombudsmanden skal kunne beslutte, at de pågældende organer

omfattes af Ombudsmandens virksomhed i samme omfang, som disse ved lov eller administrativt inddrages under de regler og principper, der gælder for den offentlige forvaltning.

Med lovforslaget foreslås desuden, at Ombudsmanden, i tilfælde hvor den højeste administrative myndigheds stillingtagen er foranlediget af Ombudsmanden, kan forlænge klagefristen i ombudsmandslovens § 13, stk. 3.

Bedømmelsesgrundlaget i forbindelse med Ombudsmandens inspektionsvirksomhed foreslås præciseret, så det fremover kommer til at fremgå direkte af loven, at Ombudsmanden ved inspektioner kan bygge sine udtalelser på almindelige, humanitære synspunkter.

Endelig foreslås bestemmelsen i § 20, stk. 2, ændret, så Ombudsmanden kan bestemme, at Ombudsmandens rapporter, udtalelser, redegørelser m.v., foreløbige udgaver heraf samt høringsbreve og myndighedernes høringssvar først er undergivet aktindsigt dagen efter afsendelsen af den endelige rapport, udtalelse, redegørelse m.v.

Retsudvalget forventer under udvalgsbehandlingen af lovforslaget at drøfte behovet for en eventuel ændring af ombudsmandslovens § 30 om anvendelse af betegnelsen ombudsmand.

2. Folketingets ombudsmands pension

2.1. Gældende ret

I henhold til § 5 i ombudsmandsloven har ombudsmanden ret til ventepenge (nu eftervederlag) og pension efter regler svarende til de regler, der gælder for ministre i §§ 3-7 i lov om vederlag og pension m.v. for ministre.

Dette indebærer, at ombudsmandens egenpension svarer til pensionen for en statstjenestemand på skalartrin 49 (lønramme 36), og at der sker en hurtig optjening af pensionsalder. F.eks. opnås en pensionsalder på 9 år ved en funktionstid som ombudsmand fra 1 indtil 2 år, og fuld pensionsalder opnås ved en funktionstid på over 8 år.